

● VÝSTAVY:

- **STÁLÁ ARCHEOLOGICKÁ, PŘÍRODOVĚDNÁ A NÁRODOPISNÁ EXPOZICE**
- **PŘÍBĚH MĚSTA ČESKÝCH BUDĚJOVIC**
- **13. 12. 2024 - 31. 8. 2025**
HMYZÍ TVÁŘE
- **30. 1. 2025 - 1. 6. 2025**
VIDĚNO RUKAMA
- **28. 3. 2025 - 14. 9. 2025**
100 LET ČESKOBUDĚJOVICKÉHO NÁRODOPISU
- **8. 5. 2025 - 26. 10. 2025**
HOUBY MĚSTA ČESKÝCH BUDĚJOVIC
- **27. 6. 2025 - 15. 2. 2025**
ZAPOMENUTÁ HUDBA NA JIHU ČECH

● EXPONÁT MĚSÍCE:

- **ZAJÍMAVOSTI Z MUZEJNÍCH SBÍREK**
vitrína v přízemí vedle recepcce

● EDUKAČNÍ PROGRAMY PRO ŠKOLY:

Objednávky: : 391 001 528, 727 822 573
<http://www.muzeumcb.cz/vzdelavani/pro-skoly/objednavkovy-formular/>

Edukační programy ke krátkodobým výstavám:

- **HMYZ ZBLÍŽKA** 13. 12. 2024 - 31. 8. 2025
- **VIDĚNO RUKAMA** 30. 1. 2025 - 1. 6. 2025
- **HOUBY VE MĚSTĚ** 8. 5. 2025 - 26. 10. 2025

Edukační programy ke stálé expozici muzea:

- **PŘÍRODOVĚDA, GEOLOGIE, ARCHEOLOGIE, NÁRODOPIS**
- **MĚSTO ČESKÉ BUDĚJOVICE V PROMĚNÁCH ČASU**

Edukační vycházky městem: 1. 5. – 30. 9.

- **PO STOPÁCH KONĚSPŘEŽKY**
- **POJĎ VEN S HOLUBEM EMILEM**

Edukační programy na pobočkách Jihočeského muzea: 1. 4. – 30. 10.

- **ARCHEOSKANZEN TROCNOV** Život ve středověku na přelomu 14. a 15. století
Zemědělství a strava na přelomu 14. a 15. století
Čas války ve středověku na přelomu 14. a 15. století
Řemesla a technologie na přelomu 14. a 15. století
Náboženství a svátky na přelomu 14. a 15. století

Interaktivní výukové programy pro školy:

- **ARCHEOLOGICKÉ MUZEJNÍ KUFŘÍKY**

Život v době kamenné - lovci a sběrači
Život v době kamenné - první zemědělci
Život v době bronzové - využití prvních kovů
Život v době železné - rozvoj řemesel
Život v době římské - neklidné sousedství

Život v době stěhování národů - Slované na našem území
Život v době románské - Čechy v době knížecí
Život v době lucemburské - střední Evropa předhusitská
První v době Velké války
První léta první republiky 1918-1920

Pro více informací o edukačních programech se podívejte na webové stránky Jihočeského muzea v Českých Budějovicích.

<https://www.muzeumcb.cz/vzdelavani/aktualni-nabidka/>

www.muzeumcb.cz



Dětský měsíčník od skřítků Muzejníků
z Jihočeského muzea v Českých Budějovicích

Milé děti,
květen je měsíc plný lásky a není proto divu, že všichni znají výrok: „První máj je lásky čas.“ Prvního května byste měli vzít člověka, kterého máte rádi, a dát mu pusu pod rozkvetlou třešň. To vám zajistí štěstí a lásku na další rok.
První máj ale není jediný den naplněný láskou. V květnu totiž také slavíme Den matek. Udělejte radost své mamince a dejte jí malý dáreček. Například něco vyrobte, nebo jí natrhejte kytičku. Určitě ji to potěší a vykouzlíte jí úsměv na tváři.

Muzeum koněspřežky

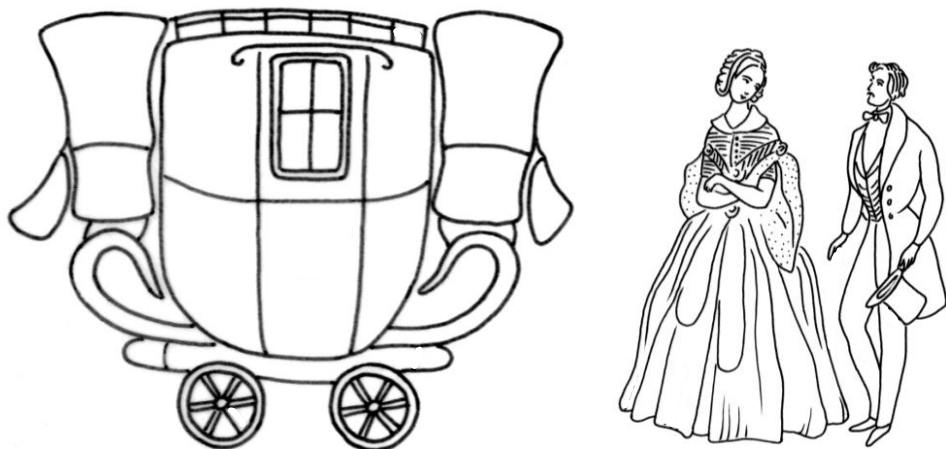
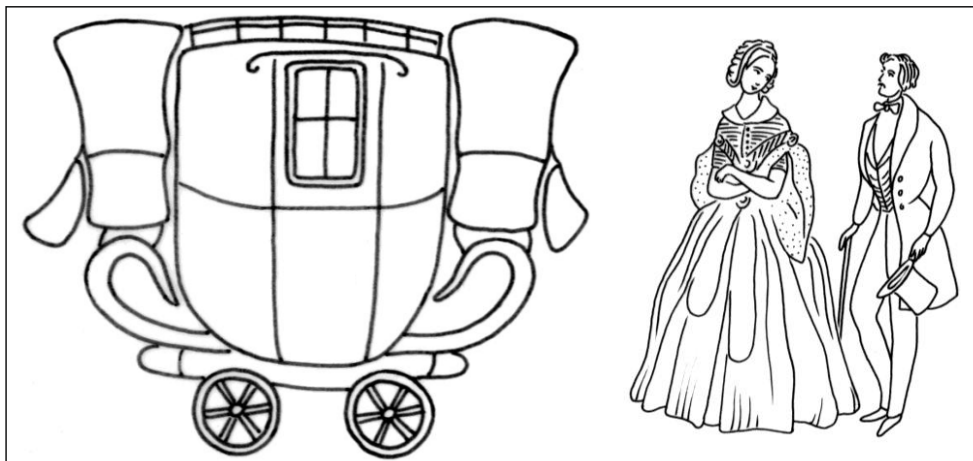


Zveme vás k návštěvě Muzea koněspřežky v Českých Budějovicích, které sídlí v autentickém strážním domku č. 1 na adrese Mánesova 10. Strážní domek nabízí muzejní expozici s názvem *Strážní domky a drážní strážníci na území koněspřežní železnice České Budějovice - Linec*. Tato železniční trať tažená koňmi byla zbudována v letech 1825 - 1832 mezi městy České Budějovice a Linec. Později, v roce 1836, byla prodloužena až do Gmundenu. Jednalo se o nejstarší železnici na evropské pevnině. Expozice muzea popisuje nejen historii a současnost strážních domků, ale zároveň je i sondou do nelehkého života drážních strážníků - lidí, kteří se v hierarchii železniční společnosti nalézali na nejspodnějším stupínku.

ÚKOLY PRO CHYTŘÉ HLAVIČKY

KONĚSPŘEŽNÁ DRÁHA - OSOBNÍ PŘEPRAVA

K přepravě cestujících na Koněspřežné dráze České Budějovice - Linec se používaly vozy několika tříd a různých konstrukcí. Zpočátku byly otevřené a kryté. Zpravidla měly čtyři lavice po třech místech k sezení. Později měly vozy podobu uzavřených kočárů s místy k sezení uvnitř. Další místa byla venku vpředu a vzadu. Na budějovické trati měly vozy I. třídy 4–9 vnitřních míst a 4–6 venkovních míst k sezení, vozy II. třídy měly po šesti místech. V roce 1857 měla společnost 96 osobních vozů s převahou vozů I. třídy, z nichž 41 jezdilo na budějovické trati. Vozy na gmundenské trati byly větší. Existovaly rovněž speciální kryté vozy výletní, které mohly mít až 24 míst k sezení. Osobní vozy nebyly číslovány. Tehdy bylo zvykem jednotlivé vozy pokřtít. Nesly jména jako například **Bohemia, Budweis, Trabant, Nestor, Victoria** a další.



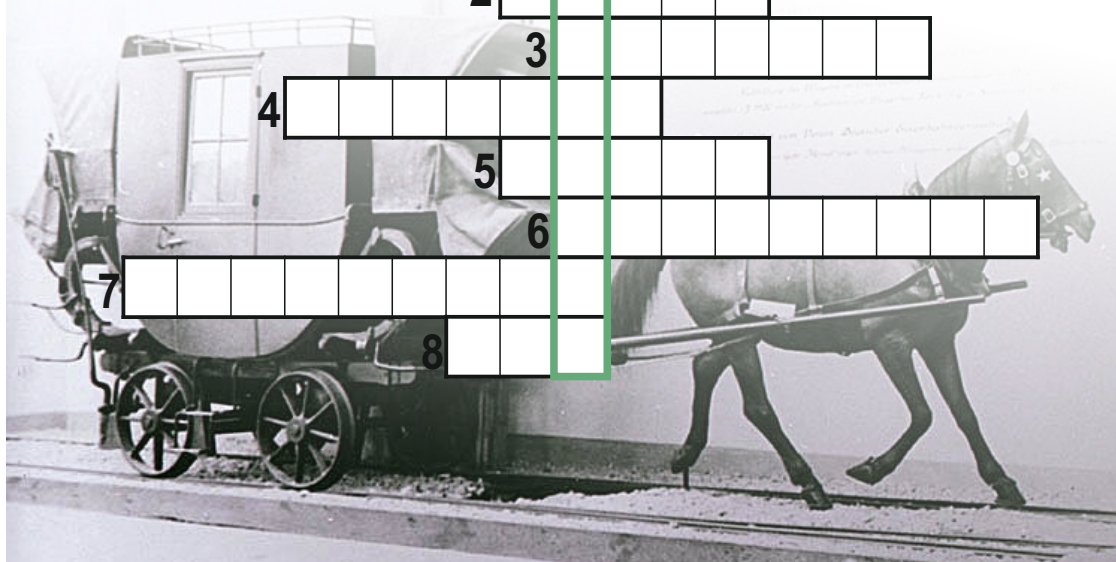
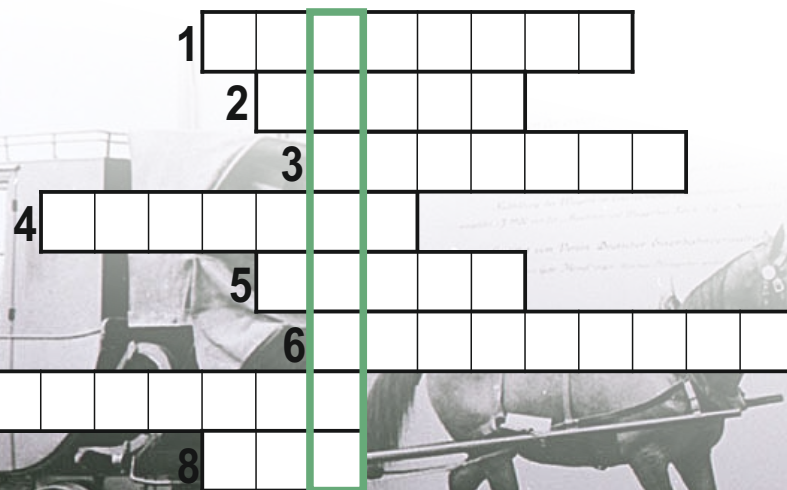
Najdi 6 rozdílů mezi prvním a druhým obrázkem vozu s nastupujícími cestujícími.

ÚKOLY PRO CHYTŘÉ HLAVIČKY

Osobní doprava na koněspřežné železnici

Téměř před dvěma staletími byla zahájena pravidelná doprava na první veřejné koněspřežné železnici kontinentální Evropy. Hlavním důvodem stavby nové železnice byla doprava soli z Rakouska do Čech. Přepravovaly se ale i jiné suroviny a dařilo se i osobní dopravě. **Na obrázku vidíš vůz, ve kterém bys mohl v této době cestovat i ty. Tajenka skrývá název tohoto slavného vozu. Zkus na něj přijít.**

1. Která známá česká firma, vyrábějící kancelářské potřeby, využívala koněspřežnou dráhu pro převoz svých výrobků?
2. Jak se jmenuje český lodmistr, stavebník a obchodník, který byl jednou z klíčových osobností při výstavbě koněspřežné dráhy a jehož jméno dnes nese známá českobudějovická třída?
3. dům je dnes známý díky vyhlášené indické restauraci. Kdysi tato historická budova v centru města sloužila jako nástupní stanice pro osobní dopravu na koněspřežné dráze. Jak se tento dům jmenuje?
4. Jak se jmenuje malý domek, který stál při dráze a sloužil jako domov pracovníka dohlízejícího na bezpečnost dopravy?
5. Jaké rakouské město bylo cílem koněspřežné dráhy?
6. Jaké české město bylo výchozím bodem koněspřežné dráhy?
7. Jaký vynález poháněný párou nahradil koně na železnici?
8. Co bylo hlavním přepravovaným zbožím na této dráze?

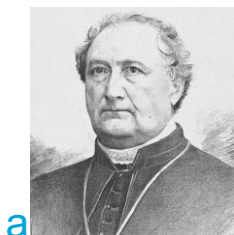


ÚKOLY PRO CHYTRÉ HLAVIČKY

Kdo jsem?

Na této straně najdeš významné osobnosti, bez kterých by dnes České Budějovice nebyly městem takovým, jaké ho známe. **Zkus správně přiřadit jména osobností k jejich podobě a činům.**

1. Přemysl Otakar II.



a

- Autor slavné žluté tužky KOH-I-NOOR.

2. František Gerstner



b

- Inženýr, který navrhl výstavbu koněspřežné dráhy z Českých Budějovic do Lince.

3. Vojtěch Lanna



c

- Lodník a obchodník, který se významně podílel na hospodářském rozvoji města.

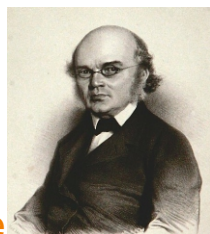
4. Jan Valerián Jirsík



d

- Český král, zakladatel města České Budějovice v roce 1265.

5. Franz Hardtmuth



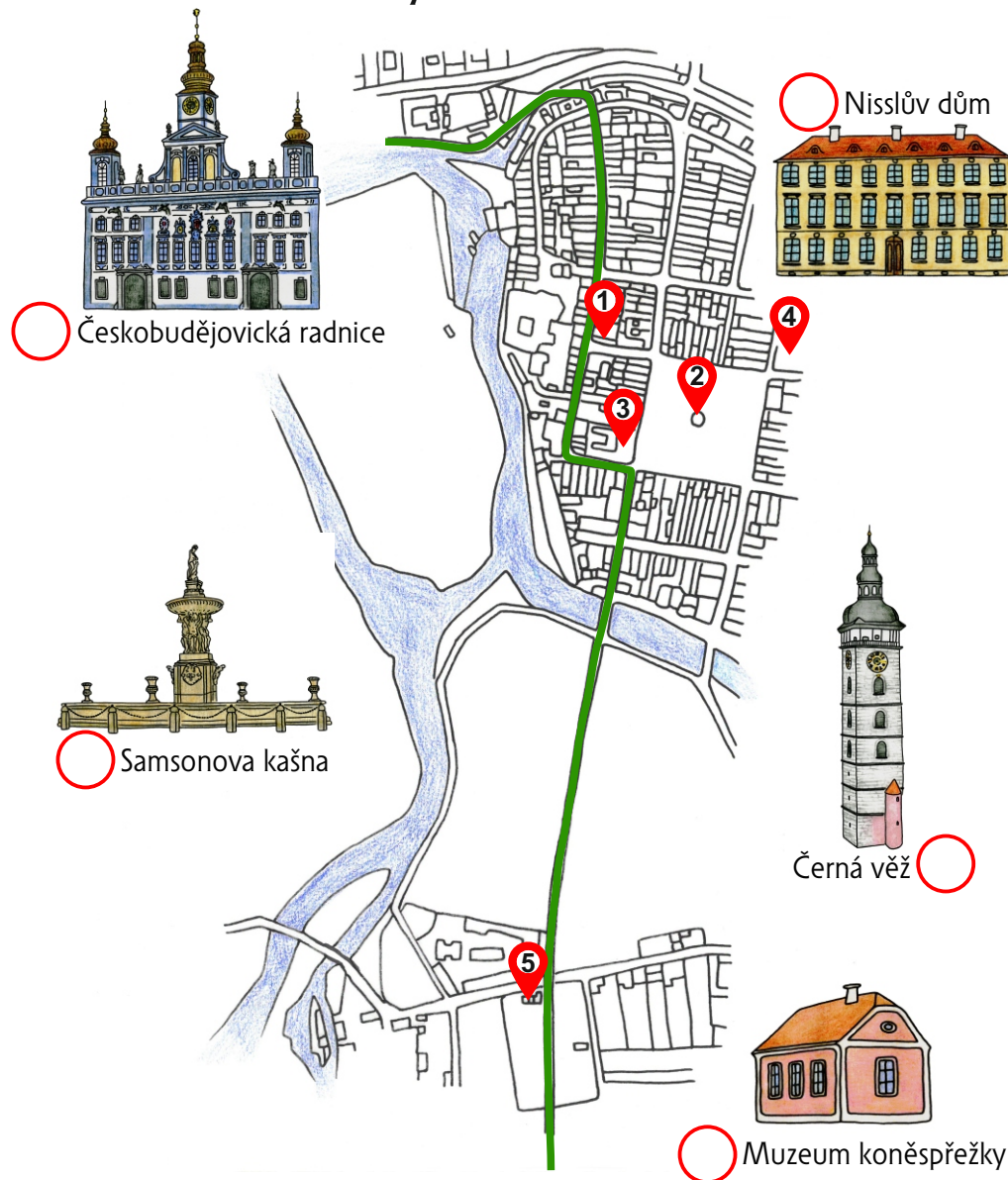
e

- Českobudějovický biskup, zakladatel prvního zdejšího českojazyčného gymnázia.

ÚKOLY PRO CHYTRÉ HLAVIČKY

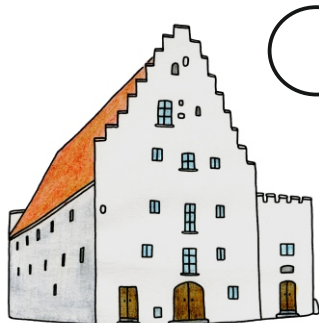
Trasa koněspřežky

Koněspřežná dráha byla zvláštní druh železnice, po které nejezdily vlaky, jak je známe dnes, ale vozy byly tažené koňmi. První taková dráha v Evropě spojila v roce 1832 České Budějovice s rakouským městem Lincem. Podívej se na trasu koněspřežky v Českých Budějovicích. **Dokážeš přiřadit čísla z mapy ke správným budovám a zorientovat se díky tomu ve městě?**



ÚKOLY PRO CHYTRÉ HLAVIČKY

Město České Budějovice nechal založit český král **Přemysl Otakar II.** v roce 1265. Lokaci a projekci města provedl králův rytíř a zvlíkovský purkrabí Hirzo.

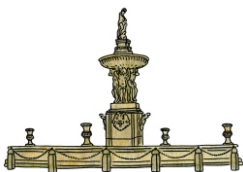


Poznáš jednotlivé stavby a umístíš je na správné místo v mapě?

Solnice

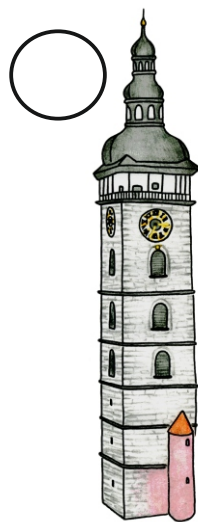
Solnice byla postavena byla v roce 1531 jako skladiště obilí, později byla využívána i jako městská zbrojnice a ještě později jako úložiště soli. Od svého posledního využití má také své jméno.

Na fasádě jsou čtyři obličeje vytesané z kamene. Dle pověsti jde o stáře hlavy lupičů, kteří chtěli vyloupit přilehlý kostel Obětování Panny Marie.



Samsonova kašna

Kašna byla postavena v letech 1720-1727. Autorem soch, které zdobí kašnu, je jihočeský rodák Josef Dietrich, samotná stavba je dílem kameníka Zachariáše Horna. Svůj název získala podle sochy Samsona krotícího lva na vrcholu.

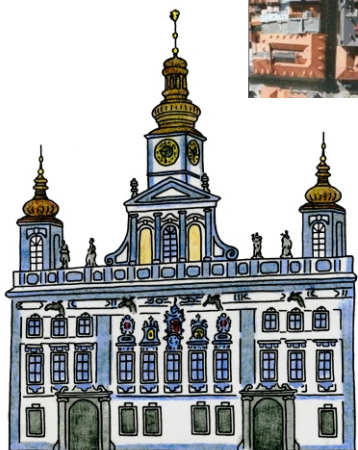


Černá věž

Černá věž je dominantou města. Dnes můžeme říci, že je opravdu černá, ale ztmavla až na konci 19. století. Černá věž sloužila jako kostelní zvonice a městská hlásná a strážná věž.

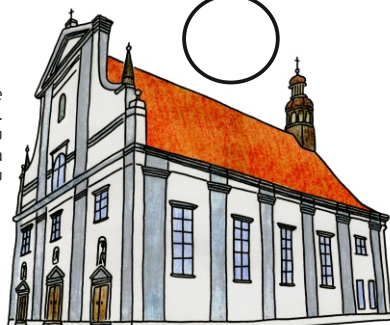
Kostel sv. Mikuláše

Kostel byl založený okolo roku 1265 pod patronátem krále Přemysla Otakara II. Ke kostelu náležely budovy fary a školy. V okolí kostela byl vybudován jeden z městských hřbitovů. Po rozsáhlém požáru v roce 1641 prošel kostel sv. Mikuláše velkou přestavbou a v roce 1785 kostel povýšil na biskupskou katedrálu.



Radnice

Na dnešní místo byla radnice přemístěna na počátku 15. století. Nová radnice byla tvořena ze dvou samostatných domů (Knollova a Terczebuhovského), které byly roku 1514 stavebně spojeny.



ÚKOLY PRO CHYTRÉ HLAVIČKY

Z Českých Budějovic do Lince

Vůz koněspřežky právě opouští stanici České Budějovice. **Pomůžes mu najít správnou trasu do Lince?** Pozor ale, na cestě číhá nejedno nebezpečí! Kůň rozhodně nesmí vjet k vlkům, protože by mu hrozilo nebezpečí. Měl by se raději vyhnout i hadovi, který by koně mohl vydesit.

